

बागायती रोपमळयांचे बळकटीकरण करणे
ही राज्य पुरस्कृत योजना सन २००७-०८ मध्ये
राबविण्यास मान्यता देण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग,
शासन निर्णय क्र. रोवाब-११०७/ प्र.क्र.११५/१३ अ
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-३२,
दिनांक : १६ जून, २००७.

वाचा :-

- १) आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्र.बीयुडी-२००७/प्र.क्र.११/का.७, दि.२१/४/२००७.
- २) संचालक फलोत्पादन, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे क्र.आयु./फलो.-१/शारोवा/बारोबा
८२८/२००७, दिनांक २५/४/२००७ चे पत्र.
- ३) वित्त विभाग शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण -१००६/प्र.क्र.१३१/कोषा.प्रशासन-५ दि. १५/५/२००७.
- ४) कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्रमांक -अंदाज १००७/प्र.क्र.६६/२-अ दि.२८/५/२००७.

प्रस्तावना :-

राज्यात राबविण्यात येत असलेल्या रोजगार हमी योजनेशी निगडीत फळबाग लागवड कार्यक्रमांतर्गत मुख्यत्वे शासकीय फळरोवाटीकेवरील कलमे / झाडे लाभार्थ्यांना पुरविण्यात येतात. तसेच शासकीय रोपवाटीकेवरील कलमां/रोपाना बीजोत्पादन कार्यक्रमांतर्गत सुध्दा राज्यात मोठ्या प्रमाणावर मागणी आहे. या व्यतिरिक्त शेतक-यांना उत्कृष्ट वाणांच्या लागवड साहित्यांचा पुरवठा करणे, उच्चतंत्रज्ञानाची प्रात्यक्षिक प्रक्षेत्रे विकसित करणे, रोपवाटिकेवरील कर्मचा-यांना प्रशिक्षण देणे, इत्यादी अनेक बाबींकरीता शासकीय रोपवाटिकांचे बळकटीकरण करणे आवश्यक आहे. .

२. सन २००६-२००७ मध्ये राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान अंतर्गतच्या कार्यक्रमांमध्ये केंद्र शासनाने शासकीय फळ रोपवाटिकांसाठी अनुदानाची तरतूद केलेली नाही. तथापि व्यवस्थापकीय संचालक महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन व औषधी वनस्पती मंडळ, पुणे यांनी सन २००६-०७ या आर्थिक वर्षासाठी रु.३७५.०० लक्ष निधी उपलब्ध करून दिला होता. सन २००७-०८ या आर्थिक वर्षात राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियानांतर्गत सदर योजना वगळण्यात आली आहे.

३. शासकीय रोपवाटिकेवरील कलमे/रोपे उत्पादन व इतर माध्यमातून उत्पन्न मिळते रोपवाटिकाची आर्थिक स्थिती सुधारण्याकरता उपाययोजना अवलंबण्यात येत असून उत्पादनात वाढ होत आहे. राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान कार्यक्रमासाठी फळपिकाची कलमे/रोपे, भाजीपाला व फुलपिकांची रोपे यासाठी मोठा वाव असल्याने रोप वाटिकासाठी नियमित अनुदान उपलब्ध करून देणे आवश्यक आहे. यामुळे सदर योजना राबविण्यास प्रशासकीय मान्यता देणे आणि सन २००७-०८ मध्ये शासकीय रोप वाटिकेचे बळकटीकरण करणे या योजनेसाठी केलेल्या रु.५१४.७६ लाखाच्या तरतुदीतून राज्यस्तरीय योजनेसाठी रु.२६२.५१ लाख व जिल्हास्तरीय योजनेसाठी रु.२५२.२५ लाख तसेच जनाजातीक्षेत्र उपयोगनेतर्गत रु.२०.०० लाख इतका निधी मंजूर करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

४. बागायती रोपमळ्यांचे (शासकीय रोपवाटीकांचे) बळकटीकरण ही राज्य पुरस्कृत योजना राज्यात सन २००७-२००८ मध्ये राबविण्यास शासनाची प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्यात येत आहे. या योजनेमध्ये प्रामुख्याने पुढील बाबींचा समावेश करण्यांत आला आहे.

i) रोपवाटीकेवर अस्तित्वात असलेल्या मातृवृक्षांमध्ये नविन व संकरीत जातींच्या विविध फळझाडाच्या मातृवृक्षांची लागवड करणे व रोपवाटीकेचे क्षेत्र विकसीत करणे.

ii) रोपवाटीकेवरील उपलब्ध सिंचन क्षमतेत वाढ करणे अस्तित्वात असलेल्या नादुरुस्त सुविधा दुरुस्त करून कार्यक्षमता वाढविणे व ड्रीप ॲटोमेशन करणे.

iii) फळरोपवाटीकांवर उच्च तंत्रज्ञानावर आधारीत पॉलीहाऊस , शेडनेट, हार्डनिंगशेड इ. सुविधा निर्माण करणे व दुरुस्त करणे व कार्यक्षमता वाढविणे.

iv) फळरोपवाटीकेवर पॉवर स्प्रेअर ,डस्टर ,फॉगर्स, ट्रॅक्टर्स इ. यांत्रिक सुविधात वाढ करणे , दुरुस्त करणे व कार्यक्षमता वाढविणे.

v) शासकीय रोपवाटिकावर किरकोळ स्वरूपाची विकासकामे व त्यांची दुरुस्ती करून घेणे.

vi) कलमे/रोपांच्या उत्पादनात गुणात्मक व संख्यात्मक वाढ करणे यासाठी मजुरी व सामुग्री या घटकांसाठी आणि कलमे /रोपे उत्पादना संबंधी अनुषंगीक व आकस्मिक बाबीं जसे विद्युत आकार, पाणी पट्टी इत्यादी वरील खर्चासाठी तसेच परिक्षण देखभाल ,दुरुस्ती इ.कामांसाठी अनुदान उपलब्ध करून देणे.

५. सदर राज्य योजना राबविण्याकरिता केलेल्या रु. ५१४.७६ लाख (रुपये पाचशे चौदा लाख शहात्तर हजार फक्त) तरतुदीतून राज्यस्तरीय योजनेसाठी रु.२६२.५१ लाख व जिल्हास्तरीय योजनेसाठी सोबतच्या विवरणपत्र 'अ' मध्ये दर्शविल्यानुसार जिल्हानिहाय रु २५२.२५ लाख खालील मंजूर लेखाशीर्षातील सन २००७-२००८ च्या तरतुदीतून भागविण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

मागणी क्रमांक डी -४

२४०१ - पीक संवर्धन,

११९ - बागायती व भाजीपाला पिके,

११९ - (०३) पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना -राज्य योजनांतर्गत योजना

११९ - (०३) (०३) बागायती रोपमळ्याची स्थापना करणे. (२४०१ १७ ४२)

६. तसेच जनजाती क्षेत्र उपयोजनेतर्गत आदिवासी विकास विभाग संदर्भ क्रमांक १ दि.२१.४.२००७ च्या शासन निर्णयानुसार जिल्हानिहाय उपलब्ध करून दिलेले रु. २०.०० लाख खालील मंजूर लेखाशीर्षातील सन २००७-०८ च्या तरतुदीतून भागविण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

मागणी क्रमांक टी -६

२४०१ - पीक संवर्धन,

११९ - बागायती व भाजीपाला पिके,

११९ - (०४) बागायती रोपमळ्याची स्थापना

११९ - (०१) (०१) राज्य योजनांतर्गत योजना (२४०१ १४१९)

७. या योजनेसाठी मंजूर केलेला निधी खर्च करण्यास व त्याचे जिल्हा निहाय वितरण करण्यास, **आयुक्त कृषी, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी** म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. तसेच आयुक्त कृषी महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी या योजनेच्या अंमलबजावणीसंबंधी मार्गदर्शक सूचना संबंधितांना निर्गमित कराव्यात. तसेच वित्त विभागाच्या संदर्भ क्र.३ येथे उल्लेख केलेल्या शासन निर्णयातील आणि कृषि व पदुम विभागाच्या संदर्भ क्र.४ येथील पत्रात उल्लेखिलेल्या सूचनांचा काटेकोरपणे अवलंब करण्यात यावा.

८. वरील प्रमाणे मंजूर केलेला निधी अर्थसंकल्पिय तरतुदीच्या मर्यादेत व मासिक निधी विवरण पत्राप्रमाणे वित्त विभागाने विकसीत केलेल्या " संगणकीय अर्थसंकल्प विवरण प्रणाली " मध्ये शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध असून वित्त विभागाच्या संदर्भ क्रमांक ३ व कृषी व पदुम विभागाच्या संदर्भ क्र. ४ येथील शासन निर्णयाचे काटेकोरपणे अंमलबजावणी होईल यांची दक्षता आहरण व संवितरण अधिकारी यांनी घ्यावी.

९. हे आदेश वित्त विभाग शासन निर्णय क्रमांक- संकीर्ण -१००६/प्र.क्र.१३१/कोषा.प्रशासन-५, दिनांक १५ मे २००७ अन्वये निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचनांचा अवलंब करून प्रधान सचिव (कृषि व फलो.) यांच्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.

१०. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेताक () असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(ल.अ. शाह)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन,

प्रति,

आयुक्त कृषी, महाराष्ट्र राज्य, पुणे. (१० प्रती)

संचालक फलोत्पादन, कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे, (१० प्रती)

सर्व संचालक, कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,

सर्व विभागीय कृषी सहसंचालक,

सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी,

महालेखापाल-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता) (लेखा परीक्षा) मुंबई /नागपूर,

वरिष्ठ जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे.

संचालक लेखा व कोषागार अधिकारी, मुंबई (२ प्रती)

सहसंचालक लेखा व कोषागारे संगणक कक्ष, नवीन प्रशासन भवन, ५वा मजला, मुंबई -३२,

सर्व विधानसभा/विधानपरिषद सदस्य

माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई-३२.

नियोजन विभाग, (कार्यासन -१४३२) मंत्रालय, मुंबई. / वित्त विभाग (व्यय-१) अर्थसंकल्प -३,१२,

सर्व उपसचिव/अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, कृषी व फलोत्पादन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

कृषि, पशुसंवर्धन दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग क्रमांक-रोवाब-११०७

प्र.क्र.११५/१३अ, दिनांक -१६ जून, २००७ च्या शासन निर्णया सोबतचे विवरणपत्र

विवरण पत्र "अ"

(रु. लाखात)

योजनेचे नांव		बागायती रोपमळ्यांची स्थापना /बळकटीकरण				
		सन २००७-०८ ची अर्थसंकल्पिय तरतूद				
अ.क्र.	जिल्ह्याचे नांव	बिगर आदिवासी	वि. घ. यो.	आदिवासी	ओ.टी.एस.	एकूण
१	मुंबई शहर	--	--	--	--	--
२	मुंबई उपनगर	--	--	--	--	--
३	ठाणे	२२.००	--	८.००	--	३०.००
४	रायगड	२०.००	--	--	--	२०.००
५	रत्नागिरी	५.००	--	--	--	५.००
६	सिंधुदुर्ग	१५.००	--	--	--	१५.००-
७	नाशिक	२.००	--	५.००	--	७.००
८	धुळे	---	--	१.००	--	१.००
९	नंदुरबार	३.००	--	--	--	३.००
१०	जळगाव	५.००	--	--	--	५.००
११	अहमदनगर	१०.००	--	--	--	१०.००
१२	पुणे	३०.००	--	--	--	३०.००
१३	सातारा	५.००	--	--	--	५.००
१४	सांगली	१०.००	--	--	--	१०.००
१५	सोलापूर	२.००	--	--	--	२.००
१६	कोल्हापूर	५.००	--	--	--	५.००
१७	बुलढाणा	१२.००	--	--	--	१२.००
१८	अकोला	२.००	--	--	--	२.००
१९	वाशिम	१.००	--	--	--	१.००
२०	अमरावती	८.२५	--	३.००	--	११.२५
२१	यवतमाळ	६.००	--	--	--	६.००
२२	नागपूर	८.००	--	--	--	८.००
२३	वर्धा	१२.००	--	--	--	१२.००
२४	भंडारा	३.००	--	--	--	३.००
२५	गोदिया	१.००	--	--	--	१.००
२६	चंद्रपूर	४.००	---	३.००	--	७.००
२७	गडचिरोली	५.००	--	--	--	५.००
२८	औरंगाबाद	८.००	--	--	--	८.००
२९	जालना	८.००	--	--	--	८.००

३०	बीड	८.००	--	--	--	८.००
३१	परभणी	१.५०	--	--	--	१.५०
३२	हिंगोली	३.५०	--	--	--	३.५०
३३	नांदेड	११.००	--	--	--	११.००
३४	उस्मानाबाद	१०.००	--	--	--	१०.००
३५	लातूर	६.००	--	--	--	६.००
	अवितरित	--	--	--	--	--
	एकूण	२५२.२५	--	२०.००	--	२७२.२५